

Werkvorm: In debat over vrijheid versus veiligheid

Over de werkvorm

Tijdens deze werkvorm gaan leerlingen/studenten in groepjes kort met elkaar in debat over het klassieke waardendilemma vrijheid versus veiligheid. Zij bedenken voor- en tegenargumenten bij de stelling 'veiligheid is belangrijker dan vrijheid'.

Leerdoelen

- Leerlingen/studenten beseffen na afloop van de werkvorm dat waarden met elkaar kunnen botsen.
- Leerlingen/studenten bedenken voor- en tegenargumenten bij een stelling.
- Leerlingen/studenten gaan met elkaar in debat over een waardendilemma.
- Leerlingen/studenten evalueren na afloop hoe zij zelf denken over het dilemma vrijheid/veiligheid.

Duur

35 minuten

Doelgroep

- Bovenbouw vmbo-tl, havo en vwo
- Mbo-niveaus 2 t/m 4

Benodigheden

- PowerPointpresentatie (download)
- Muntgeld voor kop of munt

De werkvorm stap voor stap

Stap 1: Introductie - 5 minuten

1. Leg uit dat vrijheid en veiligheid twee belangrijke waarden zijn. Veiligheid heeft ook veel met vrijheid te maken, denk aan de vrijwaring van vrees bijvoorbeeld. Waarden zijn idealen of overtuigingen die (groepen) mensen nastreven in het leven. Mensen kunnen verschillende waarden hebben en sommige waarden belangrijker vinden dan andere. Andere voorbeelden van waarden zijn gezondheid, vriendelijkheid en duurzaamheid (slide 2).
2. Vertel dat waarden met elkaar kunnen botsen. Een bekend voorbeeld daarvan zijn vrijheid en veiligheid. Laat de uitspraak op de slide 3 zien: 'Jouw vrijheid stopt waar de vrijheid van de ander in gevaar komt.' Wat denken leerlingen/studenten dat er bedoeld wordt met deze uitspraak?
3. Licht toe dat vrijheid een belangrijke waarde is, maar dat veiligheid door veel mensen als net zo belangrijk of belangrijker wordt ervaren. Denk bijvoorbeeld aan mensen die leven in een oorlogsgebied.

Stap 2: Uitleg debat en groepjes maken – 5 minuten

1. Leg uit dat leerlingen/studenten in groepjes van zes met elkaar in debat gaan over een stelling. In ieder groepje zijn twee mensen voor de stelling en twee mensen tegen de stelling. De overige twee zijn observanten (slide 4).
2. Verdeel de leerlingen/studenten in groepjes door iedereen om en om een nummer (1 t/m 6) te geven. Vraag iedereen met hetzelfde nummer bij elkaar te gaan zitten of staan en herverdeel eventueel de groepjes als het numeriek ongelukkig uitkomt.
3. Vraag aan ieder groepje de rollen te verdelen. De voorstanders en tegenstanders krijgen straks 5 minuten de tijd om minimaal twee argumenten voor en tegen de stelling voor te bereiden.
4. Sta kort stil bij de debatregels op slide 5.

Stap 3: Stelling voorbereiden – 5 minuten

1. Laat de stelling op slide 6 zien: 'Veiligheid is belangrijker dan vrijheid.'
2. Geef de groepjes 5 minuten voorbereidingstijd.
3. Vraag de observanten om naar je toe te komen voor hun instructie: *Observeer het debat. Na afloop worden zij gevraagd om per groepje een sterk argument voor en een sterk argument tegen de stelling te delen.*
4. Zet daarna samen met de observanten de tafels en stoelen zo neer dat er voor ieder groepje een aparte plek is om met elkaar aan tafel te debatteren.

Stap 4: In debat! – 10 minuten

1. Vraag alle groepjes om plaats te nemen. Laat door middel van kop of munt bepalen of de voor- of tegenstanders van de stelling mogen beginnen. Vraag de observanten om in de gaten te houden of het debat volgens de debatregels verloopt en of beide zijden ongeveer evenveel aan het woord komen.
2. Laat slide 6 op het scherm staan, met daarop de stelling en de debatregels.
3. Loop tijdens de debatten rond door het lokaal en luister mee. Houd vooral in de gaten of alle debatten volgens de debatregels verlopen.
4. Kondig klassikaal aan als de leerlingen/studenten over een minuut de debatten af moeten ronden.

Stap 5: Nabespreking – 10 minuten

1. Vraag leerlingen/studenten om de tafels en stoelen weer recht te zetten en hun aandacht klassikaal te richten.
2. Vraag per groepje aan de observanten om een sterk argument voor en een sterk argument tegen te delen dat zij tijdens het korte debat gehoord hebben. Zorg dat je het tempo erin houdt (slide 7).
3. Als alle groepjes aan bod zijn gekomen, vraag je aan alle leerlingen/studenten wie er een argument heeft gehoord dat hen er eventueel van overtuigd heeft dat een van de twee waarden belangrijker is dan de andere waarde (slide 8). Of blijft het voor altijd een dilemma?